

Usmernenie Protimonopolného úradu Slovenskej republiky k výpočtu celkového obratu pre posúdenie, či koncentrácia podlieha kontrole úradu

I. ÚVOD

1. Koncentrácia podnikateľov podľa § 7 ods. 1 zákona č. 187/2021 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „**zákon**“), v prípade splnenia podmienok podľa § 8 zákona podlieha kontrole Protimonopolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „**PMÚ**“).
2. Ustanovenie § 8 zákona stanovuje podmienky, kedy podnikatelia koncentráciu PMÚ oznamujú. Kľúčovým v tomto smere je ukazovateľ **OBRAT/CELKOVÝ OBRAT** účastníkov koncentrácie, ako objektívny ekonomický ukazovateľ veľkosti koncentrujúcich sa podnikateľov. Dosiahnutím kombinácie hraničných celkových obrátov vzniká podnikateľovi, resp. podnikateľom povinnosť koncentráciu oznámiť. Zákon teda nastavuje v § 8 ods. 1 zákona tzv. obrátové **notifikačné kritériá**, pričom tieto sa stanovujú vo vzťahu k určitému:
  - i. územiu: Slovenská republika (ďalej len „**SR**“) alebo celosvetovo a
  - ii. obdobiu.
3. Obrátové notifikačné kritériá určujú objektívny a ľahko zistiteľný mechanizmus na vyhodnotenie, či určitá koncentrácia podlieha kontrole PMÚ.¹ Je potrebné doplniť, že obrátové notifikačné kritériá sú určené výhradne na zistenie právomoci PMÚ koncentráciu posúdiť, nie na hodnotenie trhovej pozície účastníkov koncentrácie alebo dopadu koncentrácie na hospodársku súťaž.
4. Notifikačné kritériá podľa § 8 ods. 1 písm. a) a b) zákona sú alternatívne, čo znamená, že na to, aby koncentrácia podliehala kontrole PMÚ postačuje, ak sú naplnené podmienky aspoň jedného z písmen a) alebo b) uvedených v § 8 ods. 1 zákona, resp. aspoň jedného z bodov ustanovených v § 8 ods. 1 písm. b) zákona (t. j. bodov 1 alebo 2). Základný rozdiel medzi nimi je spôsob vyjadrenia tzv. local nexus, teda vzťah k domácejmu trhu:
  - (i) Pre § 8 ods. 1 písm. a) zákona platí, že sa uplatňuje na všetky typy koncentrácií (fúzia aj získanie kontroly), pričom sa zohľadňuje iba obrat v SR, kedy aspoň dvaja účastníci koncentrácie musia mať každý samostatne celkový obrat v SR minimálne 14 miliónov eur a zároveň všetci účastníci koncentrácie spoločne celkový obrat v SR minimálne 46 miliónov eur.

Ako alternatíva k § 8 ods. 1 písm. a) zákona sa špecificky pre:

- (ii) koncentrácie spočívajúce vo fúzii uplatňujú kritériá podľa § 8 ods. 1 písm. b) bodu 1 zákona,
- (iii) koncentrácie spočívajúce v získaní kontroly uplatňujú kritériá podľa § 8 ods. 1 písm. b) bodu 2 zákona.

---

¹ Je potrebné doplniť, že notifikačné kritériá pre posudzovanie koncentrácií na úrovni Európskej únie stanovuje *Nariadenie Rady (ES) č. 139/2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi* (ďalej len „**Nariadenie**“). V prípade, ak sú naplnené notifikačné kritériá podľa Nariadenia, koncentráciu posudzuje Európska komisia (ďalej len „**EK**“), t. j. PMÚ nemá kompetenciu koncentráciu posúdiť, aj keď sú súčasne splnené notifikačné kritériá podľa § 8 ods. 1 zákona. V tomto smere je tiež potrebné upozorniť na možné vzájomné postupovanie prípadov medzi EK a členskými štátmi, v dôsledku čoho môže dochádzať k presunu kompetencie v individuálnych prípadoch – podrobnosti k uvedenému sú obsiahnuté v Nariadení.

V rámci § 8 ods. 1 písm. b) bodu 1 a bodu 2 zákona pritom postačuje, aby celkový obrat v SR minimálne 14 miliónov eur dosahoval len jeden účastník koncentrácie a zároveň pri ďalšom účastníkovi koncentrácie postačuje, aby dosahoval celkový celosvetový obrat minimálne 46 miliónov eur. Špecificky je potrebné si uvedomiť, že v prípade fúzie nie je obrat v SR viazaný na konkrétneho účastníka koncentrácie, avšak v prípade získania kontroly (vrátane vytvorenia plnofunkčného spoločného podniku) toto kritérium musí splniť nadobúdaný podnikateľ/jeho časť.

5. Účelom tohto usmernenia je umožniť podnikateľom správne pristupovať k určeniu obratu a celkového obratu na účely zistenia naplnenia notifikačných kritérií. Usmernenie poskytuje výklad pojmu obrat, ktorého základná definícia je obsiahnutá v § 3 ods. 10 zákona a pojmu celkový obrat, ktorý je definovaný v § 8 ods. 2 zákona, ako aj určitý základný rámec spôsobu a postupu pri ich zisťovaní. Zároveň má usmernenie za cieľ reagovať a dať odpovede na niektoré najčastejšie sa vyskytujúce špecifické okolnosti a situácie tak, ako vyplynuli z potrieb aplikačnej praxe.
6. V tejto súvislosti PMÚ dáva tiež do pozornosti, že predpokladom vyhodnotenia toho, či koncentrácia podlieha kontrole PMÚ je predovšetkým (i) identifikácia účastníkov koncentrácie a následne (ii) zistenie celkového obratu účastníkov koncentrácie. Pre správne určenie účastníkov koncentrácie odporúča podnikateľom, aby vychádzali z príslušného materiálu PMÚ.²
7. Za účelom priblíženia a zjednocovania aplikačnej praxe, PMÚ pri tvorbe tohto usmernenia vychádzal tiež z Nariadenia. PMÚ tiež vychádzal a do istej miery použil pre čiastkové otázky úpravu obsiahnutú v *Konsolidovanom Oznámení Komisie o právomoci podľa Nariadenia Rady (ES) č. 139/2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi* (ďalej len „**Oznámenie**“).³ Predmetné Oznámenie obsahuje v kapitole C/IV (články 157 až 220) bližší výklad pojmu obrat, postup pri jeho výpočte, ako aj úpravu špecifických situácií, ktoré vznikajú v súvislosti s výpočtom obratu. PMÚ v prípadoch, ktoré nie sú pokryté týmto usmernením, bude vychádzať z obdobných princípov, ako sú stanovené predmetným Oznámením a rozhodovacou praxou EK a aplikovať tieto princípy primerane vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu.

II. OBRAT

8. Podľa § 3 ods. 10 zákona sa obratom rozumejú výnosy alebo akýkoľvek účtovný ekvivalent výnosov, dosiahnutých z predaja tovaru (teda výrobkov a služieb) a iné výnosy, ktoré súvisia s bežnou činnosťou podnikateľa po odpočítaní zliav a nepriamych daní a pripočítaní finančnej pomoci podľa § 3 ods. 11 zákona (ďalej „**finančná pomoc**“).
9. Od obratu sa odpočítavajú obchodné zľavy a nepriame dane. Obchodné zľavy znamenajú všetky zľavy alebo rabaty, ktoré podnikatelia poskytujú svojim zákazníkom a pritom majú priamy vplyv na výšku ich obratu. Pojem nepriame dane sa vzťahuje na dane z pridanej hodnoty a na spotrebné dane (napr. dane z alkoholických nápojov alebo tabakových výrobkov). V danom prípade ide len o situáciu, kedy vyššie popísané položky nie sú z rôznych dôvodov premietnuté v účtovnej závierke, z ktorej sa pri výpočte obratu vychádza (za bežných okolností je uvedené v účtovnej závierke už premietnuté a obrat je teda očistený o dané položky).

² Vid' v tejto súvislosti dokument Usmernenie PMÚ SR ohľadom identifikácie účastníkov koncentrácie, zverejnený na webovom sídle www.antimon.gov.sk.

³ Skutočnosť, že princípy výpočtu obratu uvádzané v Oznámení nie je možné vo vzťahu k zákonu uplatniť komplexne, vyplýva zo špecifických notifikačných kritérií týchto dvoch jurisdikcií.

10. Za zdroj údajov pre výpočet obratu sa zvyčajne považuje položka „tržby“ uvedená v účtovnej závierke (obvykle súčet objemu tržieb z predaja tovaru a tržieb z predaja vlastných výrobkov a služieb, ktoré sú uvedené vo výkaze ziskov a strát).
11. Obrat z predaja služieb môže byť oproti obratu z predaja tovaru špecifický v závislosti od konkrétnych podmienok poskytovania konkrétnej služby, a to v prípade, ak poskytovateľ služby koná výlučne len ako sprostredkovateľ. Tento síce účtuje celú cenu služby svojmu odberateľovi, avšak jeho obrat fakticky tvorí len sprostredkovateľská odmena. V obdobných prípadoch je potrebné starostlivo posúdiť, vzhľadom na charakter služby a aktivít všetkých zúčastnených podnikateľov, komu a aká časť tržieb sa priradí ako obrat.
12. Obrat získaný z predaja tovarov alebo poskytovania služieb by mal zodpovedať bežnej (hospodárskej) činnosti účastníkov koncentrácie.⁴ Znamená to, že tržby za mimoriadne podnikateľské aktivity, ktoré podnikateľ bežne neuskutočňuje (napríklad príjem za mimoriadny predaj časti podnikania alebo fixných aktív) sa nezohľadňujú. Naopak, ak podnikateľ má napríklad vo výkaze ziskov a strát v položke „Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti“ zahrnuté tržby za predaj výrobkov alebo služieb, ktoré sú bežnou súčasťou jeho podnikateľskej činnosti, tieto tržby je potrebné pri výpočte obratu zohľadniť.⁵
13. Do obratu podnikateľa sa okrem výnosov/tržieb vyššie započítava v určitých prípadoch aj finančná pomoc. Má sa však zahrnúť do výpočtu obratu len v tom prípade, ak je samotný podnikateľ príjemcom takejto pomoci a ak je pomoc priamo spojená s predajom tovarov a poskytovaním služieb. Teda nejde o akúkoľvek formu dotácie, príspevku a podobne, ale len o takú finančnú pomoc, ktorá sa prejaví v cene tovaru. Takáto finančná pomoc preto predstavuje príjem podnikateľa z predaja výrobkov alebo poskytovania služieb navyše k cene zaplatenej zákazníkmi.⁶
14. S ohľadom na to, že zákon vyjadruje výšku obratov v mene euro, je nutné, aby finančné údaje boli PMÚ predložené v tejto mene. Obrat podnikateľa vyjadrený v cudzej mene sa prepočíta na eurá, pričom na prepočet cudzej meny na eurá sa použije priemer referenčných výmenných kurzov určených a vyhlásených Európskou centrálnou bankou alebo Národnou bankou Slovenska, ktoré sú platné pre príslušné účtovné obdobie.⁷
15. Ustanovenie § 3 ods. 10 zákona definuje pojem obrat všeobecne. Na účely zistenia notifikačnej povinnosti je dôležité zistiť reálne ekonomické zdroje koncentrujúceho sa podnikateľa, ktoré vyjadruje **celkový obrat**. Zjednodušene možno uviesť, že ide s určitými modifikáciami o súčet individuálnych obratov viacerých subjektov. Spôsob a pravidlá výpočtu celkového obratu sú upravené v § 8 ods. 2 a ods. 3 zákona, ktoré špecifikujú:
  - i. kritériá na identifikáciu podnikateľov, ktorých obrat tvorí celkový obrat účastníka koncentrácie (§ 8 ods. 2 zákona) - (bližšie bod 21 tohto usmernenia) a

⁴ Špecifickým môže byť výpočet obratu len určitej časti podnikateľa, ktorá mala v minulosti len interné príjmy. Jej obrat by sa mal zvyčajne počítať na základe predchádzajúceho interného obratu alebo na základe verejne kótovaných cien, ak takéto ceny existujú (napr. v ropnom priemysle). Ak predchádzajúci interný obrat nemožno považovať za zodpovedajúci trhovému oceneniu príslušných činností (a tým očakávanému budúcemu obratu na trhu), vhodnou náhradou môžu byť odhadované príjmy, ktoré sa majú dosiahnuť na základe dohody s pôvodnou materskou spoločnosťou (napríklad v prípadoch outsourcingu služieb prevodom časti podnikateľa, ktoré predstavuje koncentráciu).

⁵ V tejto súvislosti PMÚ poukazuje na rozhodnutie PMÚ č. 018/NPI/POK/3/27 zo dňa 12.9.2018 (najmä body 35 až 45 rozhodnutia), potvrdené Radou PMÚ, rozhodnutie č. 2019/NPI/POK/R/10 zo 04.04.2019. V tomto prípade nešlo o určenie obratu na účely zistenia naplnenia notifikačných kritérií, ale o zistenie, ktoré položky z účtovných výkazov majú byť súčasťou obratu na účely výpočtu pokuty, resp. určenia hornej hranice pokuty. Išlo teda o výklad obratu dosahovaného z „bežnej“ činnosti, a to vzhľadom na charakter aktivít daného podnikateľa.

⁶ Typickým príkladom je dotácia na ceny verejnej dopravy pre autobusové spoločnosti.

⁷ <http://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/kurzovy-listok/mesacne-kumulativne-a-rocne-prehlady-kurzov>

- ii. pravidlá sčítavania individuálneho obratu týchto podnikateľov (§ 8 ods. 3 zákona) - (bližšie body 22 až 29 tohto usmernenia).

III. IDENTIFIKÁCIA OBRATU Z HLADISKA ČASOVÉHO

16. Pri výpočte obratu sa vychádza z účtovnej závierky za účtovné obdobie, ktoré predchádza vzniku koncentrácie (buď ide o kalendárny alebo hospodársky rok), ktorá je schválená spôsobom relevantným podľa štandardu pre daného podnikateľa. Môže ísť najmä o účtovnú závierku, ktorá bola overená audítorom alebo schválená riadiacimi/dozornými orgánmi daného subjektu.
17. Kalendárnym rokom sa rozumie obdobie nepretržite po sebe idúcich 12 kalendárnych mesiacov od 1. januára do 31. decembra. Hospodársky rok je obdobie nepretržite po sebe idúcich 12 kalendárnych mesiacov, ktoré nie je zhodné s kalendárnym rokom.
18. PMÚ v zásade nevychádza z predbežných údajov, tieto vezme do úvahy len výnimočne, za určitých podmienok. Konkrétne, ak dochádza ku vzniku koncentrácie v priebehu prvých mesiacov roka, kedy ešte podnikateľ nemá k dispozícii finálnu účtovnú závierku za účtovné obdobie predchádzajúce vzniku koncentrácie, PMÚ spravidla vychádza z predošlej účtovnej závierky. Ak sú však medzi „predbežnou“ účtovnou závierkou, ktorá sa týka posledného účtovného obdobia a účtovnou závierkou jej predchádzajúcou veľké odchýlky, a to v dôsledku výrazných a trvalých zmien u daného podnikateľa, môže PMÚ vychádzať aj z číselných údajov tejto „predbežnej“ účtovnej závierky, ktoré sú dostatočne hodnoverné (napr. boli už schválené na určitej úrovni u daného subjektu, avšak nejde o schválenie konečné).
19. Zákon obsahuje výnimku, ktorá sa týka zisťovania notifikačnej povinnosti za iné účtovné obdobie ako to, ktoré predchádza vzniku koncentrácie. Konkrétne, ak účtovné obdobie, ktoré predchádza vzniku koncentrácie, zahŕňa aj keď len čiastočne obdobie podľa § 49 ods. 1 zákona (t. j. obdobie, kedy vláda SR vyhlásila mimoriadnu situáciu, núdzový stav alebo výnimočný stav) na území SR a počas jedného mesiaca nasledujúcom po mesiaci, v ktorom sa takéto obdobie skončí a účastníci koncentrácie nedosiahli celkové obraty podľa § 8 ods. 1 zákona, za účtovné obdobie rozhodujúce pre oznámenie koncentrácie sa v súlade s § 8 ods. 5 zákona považuje aj bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie, ktoré nebolo dotknuté obdobím podľa § 49 ods. 1 zákona. Táto výnimka bola zákonom zavedená počas obdobia pandémie Sars-Cov19, kedy boli prevádzky v mnohých odvetviach hospodárstva významnú časť roka zavreté a teda obrat podnikateľov za dané účtovné obdobie nemusel odrážať ich reálne ekonomické zdroje (v plnej prevádzke).⁸
20. V niektorých situáciách je potrebné upraviť obrat zistený zo schválenej účtovnej závierky tak, aby odrážal reálnu ekonomickú situáciu účastníka koncentrácie podľa § 8 ods. 2 zákona. Ide o nasledujúce prípady:
  - (i) nadobudnutie/predaj/zrušenie podnikania alebo časti podnikania (ktoré generovalo obrat) po schválení účtovnej závierky a zároveň pred vznikom koncentrácie, kedy je potrebné obrat príslušný k danej časti podnikania pripočítať k obratu alebo od obratu odpočítať. Takto možno postupovať aj v prípade plánovaného prevodu časti podnikania, ktorý v čase notifikácie koncentrácie ešte nie je ukončený, avšak len ak by bez tohto prevodu notifikovaná koncentrácia nevznikla, resp. nezrealizovala sa (t. j. uskutočnenie prevodu je podmienkou pre notifikovanú koncentráciu).

⁸ Keďže výklad a aplikácia predmetného ustanovenia je v súčasnosti problematická, PMÚ pristupuje k prioritizácii možných správnych deliktov týkajúcich sa koncentrácií, ktoré sú notifikovateľné podľa § 8 ods. 5 zákona. Viď v tejto súvislosti dokument Priorizačná politika úradu, zverejnený na webovom sídle www.antimon.gov.sk.

- (ii) nadobudnutie/predaj/zrušenie podnikania alebo časti podnikania, ktoré sa uskutočnili už počas daného účtovného obdobia, avšak zmeny sú len sčasti premietnuté v schválenej účtovnej závierke, kedy môže ísť o prípady, kedy obrat prislúchajúci nadobudnutému podnikaniu je zahrnutý v účtovníctve len od času nadobudnutia, a teda účtovná závierka nezahŕňa úplný ročný obrat, ktorý prislúcha nadobudnutému podnikaniu. Na druhej strane, obrat prislúchajúci predanému alebo zrušenému podnikaniu je v schválenej účtovnej závierke zahrnutý do času jeho reálneho odpredaja alebo zrušenia. Preto je potrebné do obratu zahrnúť úplný ročný obrat nadobudnutého podnikania a v plnej miere vylúčiť obrat predaného alebo zrušeného podnikania.

IV. IDENTIFIKÁCIA PODNIKATEĽOV ZAHRNUTÝCH DO VÝPOČTU CELKOVÉHO OBRATU

21. Do celkového obratu jednotlivého účastníka koncentrácie sa započítava obrat tohto podnikateľa (§ 8 ods. 2 písm. a) zákona) ako aj obrat podnikateľov podľa § 8 ods. 2 písm. b) až e) zákona (ďalej len „**ekonomická skupina**“).⁹ Pri špecifikácii takejto skupiny účastníka koncentrácie na účely výpočtu obratu sa vychádza z princípov vlastníctva, resp. práv podľa § 8 ods. 2 zákona. Ide o súčet obratov:

- a) účastníka koncentrácie (v interpretácii podľa schémy nižšie označenie A)
- b) podnikateľa, v ktorom má účastník koncentrácie priamo alebo nepriamo
1. podiel na základnom imaní vyšší ako polovicu,
  2. právo vykonávať viac ako polovicu hlasovacích práv,
  3. právo vymenovať viac ako polovicu členov orgánov podnikateľa alebo
  4. právo riadiť jeho podnik.

Do celkového obratu sa teda podľa § 8 ods. 2 písm. b) zákona započítava obrat podnikateľov, v ktorých má účastník koncentrácie podiel alebo právo podľa bodov 1. až 4., pričom postačuje, ak je splnený ktorýkoľvek z uvedených bodov (t. j. nemusia byť splnené kumulatívne). Uvedené platí bez ohľadu na to, na akej úrovni sa tieto subjekty vo vzťahu k účastníkovi koncentrácie nachádzajú (t. j. v interpretácii podľa schémy nižšie je potrebné zohľadniť obraty troch podnikateľov na úrovni¹⁰ B a tiež podnikateľov B1, E a sčasti B2¹¹), čo vyplýva z textu úvodnej časti tohto ustanovenia: „priamo alebo nepriamo“. Tento princíp platí taktiež vo vzťahu k § 8 ods. 2 písm. c) až e) zákona.

Pre body 1 až 4 vo všeobecnosti platí, že sa berú do úvahy :

- všetky de jure situácie, ktoré napĺňajú dané kritérium,
- tie de facto situácie, ktoré sú ľahko verifikovateľné.

⁹ Usmernenie v tomto smere pre zjednodušenie používa pojem ekonomická skupina, ktorý zahŕňa všetky subjekty vymedzené na základe kritérií podľa § 8 ods. 2 zákona. Pojem podnikateľ ako ekonomická entita podľa § 3 ods. 1 zákona a tiež pojem účastník koncentrácie podľa § 1 ods. 2 Vyhlášky č. 189/2021 Z.z. o náležitostiach oznámenia koncentrácie sú pojmami odlišnými. V oboch prípadoch môže byť ekonomická skupina identifikovaná na účely zistenia obratu účastníka koncentrácie inak, ako uvedené dva pojmy. Dôvodom je, že vychádza striktnie len z výpočtu subjektov a vzťahov medzi nimi podľa § 8 ods. 2 zákona, ktoré je čiastočne odlišné od vymedzenia vzťahov na základe „kontroly“.

¹⁰ Pre tieto subjekty sa v praxi používa pojem dcérske spoločnosti, ktorý však pre účely § 8 ods. 2 zákona nie je úplne presný, vychádzajúc zo skutočnosti, že na účely výpočtu obratu môže byť ekonomická skupina identifikovaná užšie a nemusí zahŕňať všetky subjekty, ktoré do nej spadajú na základe vzťahov de facto kontroly.

¹¹ Otázkou, či do celkového obratu je potrebné započítať celý obrat alebo časť obratu podnikateľa podľa § 8 ods. 2 písm. b) zákona (v závislosti od toho, či právo riadiť jeho podnik má iba účastník koncentrácie alebo spolu s iným podnikateľom mimo skupiny podnikateľov podľa § 8 ods. 2 zákona), sa usmernenie zaoberá v bodoch 23 až 25.

Podiel alebo práva podľa bodov 1 – 3 vyššie sú kvantitatívnymi prahmi, ktoré sa spravidla jednoducho posudzujú vychádzajúc z de jure situácie, avšak zachytávajú aj prípady, kedy tento podiel alebo práva sú naplnené na základe de facto situácie (jedná sa o právo vykonávať viac ako polovicu hlasovacích práv alebo o právo vymenovať viac ako polovicu členov orgánov podnikateľa).

V prípade bodu 4 – práva riadiť podnik sú pokryté všetky de jure situácie, kedy účastník koncentrácie sám alebo spolu s iným podnikateľom má právo riadiť podnik. Uvedené pokrýva aj situácie, kedy účastník koncentrácie má toto právo *spolu s iným podnikateľom* v negatívnom ponímaní, t. j. v podobe práva veta. Ide o situácie, kedy účastník koncentrácie a iný podnikateľ sú jedinými akcionármi (resp. spoločníkmi a pod.) a majú rovnaké hlasovacie práva, ktoré im zabezpečujú právo menovať rovnaký počet členov orgánu podniku, ktorý prijíma rozhodnutia¹² (v interpretácii podľa schémy nižšie by išlo o podnikateľa B2, kde by mal účastník koncentrácie A právo ho riadiť nepriamo cez podnikateľa B, a to spolu s podnikateľom X).

Naopak v prípade len de facto práva riadiť podnik, či už samostatne alebo s iným podnikateľom, sa obrat tohto podniku v celkovom obrate účastníka koncentrácie nezohľadňuje.

Vyššie uvedené sa rovnako uplatňuje vo vzťahu k § 8 ods. 2 písm. c) až e) zákona.

- c) podnikateľa, ktorý má práva uvedené v písmene b) u účastníka koncentrácie¹³ (označenie C v schéme) a ich vlastné materské spoločnosti (označenie C1 v schéme).
- d) podnikateľa, v ktorom má podnikateľ uvedený v písmene c) práva uvedené v písmene b)¹⁴ (označenie D v schéme).
- e) podnikateľa, v ktorom dvaja alebo viacerí podnikatelia uvedení v písmenách a) až d) majú spoločne práva uvedené v písmene b). Zjednodušene, ide o iné dcérske spoločnosti dvoch alebo viacerých podnikateľov zo skupiny (označenie E v schéme).

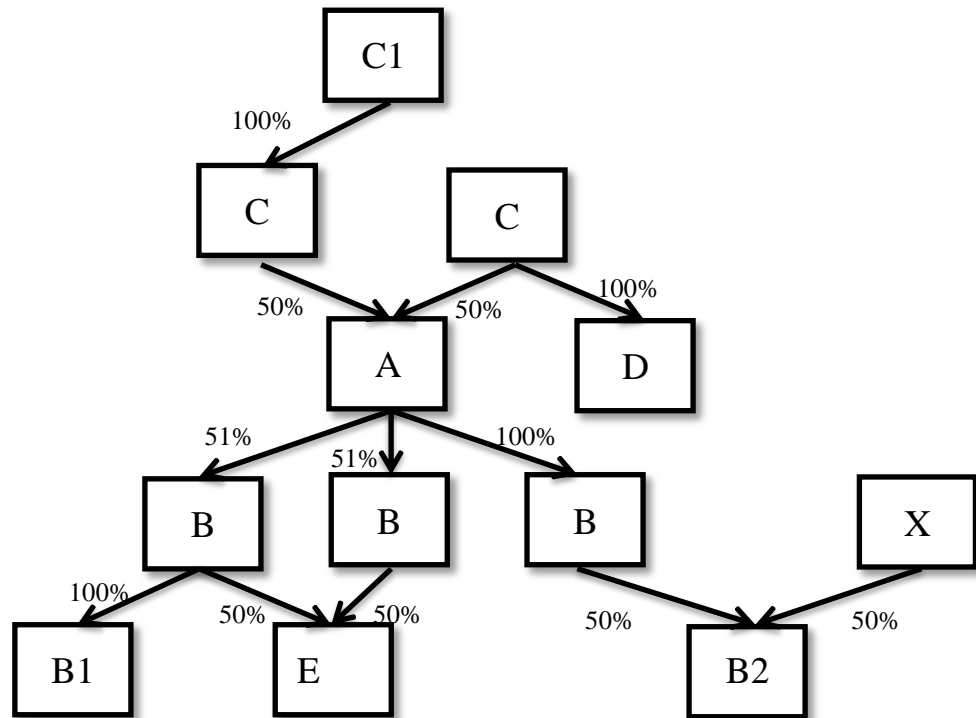
¹² Teda napríklad pri situácii dvoch akcionárov spoločného podniku s podielom 50/50 (a teda body 1 až 3 nie sú naplnené), kedy je jeden z nich účastníkom koncentrácie, sa obrat spoločného podniku (jeho polovica v tomto prípade) zahŕňa do obratu účastníka koncentrácie, ak majú akcionári rovnosť hlasovacích práv vychádzajúc napríklad zo stanov, dohody akcionárov a podobne).

¹³ Pre tieto subjekty sa v praxi používa pojem materské spoločnosti, ktorý však pre účely § 8 ods. 2 zákona nie je úplne presný, ako je vyššie uvedené.

¹⁴ Pre tieto subjekty sa v praxi používa pojem sesterské spoločnosti, ktorý však pre účely § 8 ods. 2 zákona nie je úplne presný ako je vyššie uvedené.

SCHÉMA

22. Po identifikácii subjektov, ktorých obraty majú byť zarátané do celkového obratu účastníka koncentrácie, je nevyhnutné vysporiadať sa s problematikou prípadného zarátania len časti obratu niektorého z podnikateľov vyššie v schéme do tohto celkového obratu.

Pravidlá v tomto smere obsahuje § 8 ods. 3 zákona, a súvisia s viacerými situáciami:

- (i) či účastník koncentrácie má práva uvedené v § 8 ods. 2 písm. b) zákona samostatne alebo spoločne s iným podnikateľom,
- (ii) či jednotliví podnikatelia podľa schémy vyššie majú medzi sebou vzájomný obrat – tzv. vnútrogrupinový obrat,
- (iii) s ohľadom na danú koncentráciu a pozíciu účastníka koncentrácie v nej.

Ad (i)

23. Ak má účastník koncentrácie sám práva uvedené v § 8 ods. 2 písm. b) zákona u iného podnikateľa, do celkového obratu účastníka koncentrácie sa započítava celý obrat takéhoto podnikateľa, a to bez ohľadu na výšku akciového, iného podielu či hlasovacích práv. Tento princíp rovnako tak platí pri zisťovaní výšky obratu na všetkých úrovniach skupiny účastníka koncentrácie.

24. V nadväznosti na znenie druhej vety § 8 ods. 3 zákona, ak majú práva uvedené v § 8 ods. 2 písm. b) zákona u iného podnikateľa viacerí účastníci koncentrácie spoločne (môže ísť napríklad o prípad spoločnej kontroly dvoch samostatných účastníkov koncentrácie nad iným podnikateľom), obrat podnikateľa, u ktorého majú tieto práva, sa medzi nich rovnomerne rozdelí. Uvedené platí bez ohľadu na to, akým podielom na základom imaní/hlasovacích právach u iného podnikateľa jednotliví účastníci koncentrácie disponujú. A teda, ak majú tieto práva spoločne dvaja účastníci koncentrácie, každému prípadne polovica obratu daného

podnikateľa, ak traja jedna tretina a pod. *V interpretácii podľa schémy vyššie by mohlo ísť o hypotetickú situáciu, ak by účastníkom koncentrácie boli podnikatelia A aj X a teda obrat podnikateľa B2, nad ktorým účastníci koncentrácie A a X vykonávajú spoločnú kontrolu, by sa medzi nich rovnomerne rozdelil.*

25. Rovnako, a to v nadväznosti na znenie § 8 ods. 3 zákona, tretej vety, ak má práva uvedené v § 8 ods. 2 písm. b) zákona u iného podnikateľa účastník koncentrácie spoločne s iným podnikateľom, ktorý stojí mimo koncentrácie, do celkového obratu účastníka koncentrácie sa započíta len časť obratu podnikateľa, v ktorom má účastník koncentrácie práva podľa § 8 ods. 2 písm. b) zákona. *V modelovej situácii podľa schémy ide o polovicu obratu podnikateľa B2 (vychádzame zo situácie, kedy podnikatelia A a X majú spoločne práva v B2, účastníkom koncentrácie je len podnikateľ A, a teda podnikateľ X stojí mimo koncentrácie). V prípade, ak by tieto práva spoločne vykonávali traja podnikatelia, išlo by o tretinu obratu atď.*

Ad (ii)

26. Po výpočte celkového obratu podľa § 8 ods. 2 zákona je tiež potrebné odpočítať tzv. vnútroskupinový obrat, teda uplatniť korekciu vo vzťahu ku konkrétnemu účastníkovi koncentrácie. Celkový obrat totiž v súlade s § 8 ods. 3 zákona, prvej vety neobsahuje obrat dosahovaný medzi jednotlivými podnikateľmi uvedenými v § 8 ods. 2 zákona. Zjednodušene povedané, obrat medzi materskou a dcérskou spoločnosťou alebo dvoma sesterskými spoločnosťami sa z celkového obratu pre tieto účely odpočítava.

27. Je potrebné si uvedomiť, že o vnútroskupinový obrat podľa § 8 ods. 3 zákona pôjde len vtedy, ak je účastník koncentrácie pred aj po koncentracii súčasťou rovnakej ekonomickej skupiny s väzbami podľa § 8 ods. 2 zákona. Naopak, o vnútroskupinový obrat nepôjde napríklad v prípade koncentrácie spočívajúcej v získaní kontroly nad podnikateľom, ktorý pred koncentraciou patril do jednej ekonomickej skupiny podnikateľov a koncentraciou sa včlenil do inej ekonomickej skupiny podnikateľov. Takémuto účastníkovi koncentrácie nebude odrátaný obrat, ktorý dosahoval so subjektami v rámci svojej pôvodnej ekonomickej skupiny.

Ad (iii)

28. Ak ide o koncentráciu podľa § 7 ods. 1 písm. b) zákona, berie sa do úvahy ako celkový obrat len obrat podnikateľa alebo tých častí, ktoré sú predmetom koncentrácie (§ 8 ods. 3 zákona, štvrtá veta). Ide o situáciu špecificky sa vzťahujúcu na koncentráciu, ku ktorej dochádza formou získania kontroly a znamená, že sa v rámci tejto situácie nehľadí na obrat predávajúceho, ale len na obrat, ktorý dosahovala predávaná časť podnikania.¹⁵

29. Špecificky je potrebné postupovať v prípadoch, ak účastník koncentrácie získava výlučnú kontrolu nad podnikateľom, ktorého už pred koncentraciou kontroluje spoločne s iným podnikateľom (ktorý stojí mimo koncentrácie). V týchto prípadoch sa obrat spoločne kontrolovaného podnikateľa nezarátava, a to ani čiastočne, do celkového obratu účastníka koncentrácie získavajúceho výlučnú kontrolu. V tomto prípade nadobúdaný podnikateľ predstavuje samostatného účastníka koncentrácie, ktorého obrat sa vyčísľuje samostatne. Zároveň, celkový obrat nadobúdaného podnikateľa sa vyčísli bez obratu nadobúdateľa. Cieľom je zabránenie dvojitého započítania predmetných obratov na oboch stranách – teda

¹⁵ Ako je uvedené v bode 9 *Usmernenia PMÚ SR ohľadom identifikácie účastníkov koncentrácie*, na strane nadobúdaného sú spoločne jedným účastníkom koncentrácie všetky aktíva a/alebo subjekty, ktoré tvoria súčasť jedného podnikateľa – entity (účastník koncentrácie na strane nadobúdaného v týchto prípadoch nie je nevyhnutne spojený s právnou subjektivitou) a pri výpočte celkového obratu účastníka koncentrácie podľa § 8 ods. 2 zákona sa započítavajú obraty všetkých častí podnikateľa (subjekty aj aktíva), ktoré predstavujú predmet koncentrácie na strane nadobúdaného.

u účastníka koncentrácie, ktorý vystupuje v pozícii nadobúdateľa v danej koncentrácii a u účastníka koncentrácie, ktorý je nadobúdaný.

30. Osobitná situácia vzniká v prípade, ak dochádza koncentraciou k vytvoreniu spoločného podniku, do ktorého každá z materských spoločností vkladá aktíva. V súlade s *Usmernením k účastníkom koncentrácie* v prípade, ak ide o novovytváraný spoločný podnik a aktívam nemožno priradiť obrat, účastníkmi koncentrácie sú len materské spoločnosti a zisťuje sa len ich celkový obrat. V situácii, ak vkladané aktíva majú vlastný trhový obrat (možno im ho priradiť), sú účastníkmi koncentrácie nielen materské spoločnosti, ale samostatne aj dané aktíva (môžu mať formu napríklad spoločnosti, ktorá sa vkladá do spoločného podniku alebo časti podniku/prevádzky a pod.). V tomto prípade sa teda zisťujú samostatne obraty materských spoločností a samostatne obraty vkladaneho podnikania¹⁶ (pritom platí zásada uvedená v bode 26 tohto usmernenia, t. j. zabránenie dvojitému započítaniu obratov).

V. IDENTIFIKÁCIA CELKOVÉHO OBRATU Z HĽADISKA ÚZEMNÉHO

31. Notifikačné obratové kritériá sa vzťahujú na celkové obraty dosiahnuté celosvetovo a na území SR. Pri identifikovaní, či bol obrat, či už z predaja tovaru alebo poskytovania služieb dosiahnutý na území SR alebo mimo tohto územia, sa do úvahy berie všeobecne platné pravidlo, na základe ktorého sa obrat prideli miestu, kde sa zákazník nachádza v čase predaja tovaru/poskytnutia služby. Vychádza sa zo základného princípu, že toto je miesto, kde dochádza k hospodárskej súťaži medzi predávajúcimi tovaru/poskytovateľmi služieb. Jedná sa zväčša aj o miesto, kde sa služba fyzicky poskytuje a tovar fyzicky dodáva a väčšinou ide o to isté miesto, kde bol vytvorený obrat daného poskytovateľa služieb.

V.1. Predaj tovaru

32. Vo všeobecnosti je obrat geograficky priradovaný k miestu, kde sa zákazník v čase transakcie nachádza, prípadne k miestu, kde došlo k predaju tovaru zákazníkovi. Ak nie sú totožné, má zväčša miesto dodávky tovaru prednosť pred miestom, v ktorom sa v čase transakcie zákazník nachádza. Výber bude závisieť od toho, či sa hospodárska súťaž uskutočňuje v mieste dodávky tovaru alebo či sa hospodárska súťaž uskutočňuje v mieste, kde sa zákazník nachádza. Napríklad v prípade predaja prostredníctvom e-shopu, nie je rozhodujúce, kde sa zákazník nachádza v čase predaja tovaru, rozhodujúce je miesto, kde mu je tovar dodaný.
33. Osobitná situácia vzniká v prípadoch, kedy je pre určenie miesta rozhodujúce, kde bol obchod dohodnutý. Napríklad nadnárodná materská holdingová spoločnosť môže využívať nákupnú stratégiu na medzinárodnej úrovni tak, že dojednáva dodávky tovarov/služieb pre svoje dcérske spoločnosti a sama určuje množstvo a miesto dodávok daných produktov, ktoré následne interne redistribuuje svojim dcérskym spoločnostiam do rôznych štátov. Hospodárska súťaž sa v takom prípade uskutočňuje v sídle tejto materskej spoločnosti, a teda obrat sa priradí len štátu, kde sídli. Avšak v prípade, že materská spoločnosť dohaduje iba rámcovú zmluvu a súhrnne objednáva objednávky, ktoré sú individuálne požadované a priamo dodávané dcérskym spoločnostiam, pričom v danej ekonomickej transakcii vystupuje skôr v úlohe sprostredkovateľa ako zákazníka, potom bude obrat geograficky priradený sídlu dcérskych spoločností v jednotlivých štátoch.

¹⁶ V modelovej situácii dvoch materských spoločností, kde každá vkladá do spoločného podniku jednu svoju dcérsku spoločnosť, budú teda štyria účastníci koncentrácie, ktorých obraty sa budú zohľadňovať.

V.2. Poskytovanie služieb

34. Obrat dosiahnutý z poskytovania služieb je spravidla geograficky pridelený miestu, kde je služba poskytovaná zákazníkovi. V prípade, že má služba cezhraničný charakter, môžu nastať tri situácie:
- (a) cez hranice štátov musí cestovať poskytovateľ služby (napr. poskytovateľ opráv a údržby dopravných prostriedkov cestuje na územie iných štátov, aby službu mohol poskytnúť);
  - (b) za poskytovateľom služby musí cestovať zákazník (napr. zákazník si v mieste svojho bydliska rezervuje ubytovanie v hoteli v inom štáte);
  - (c) poskytovateľ služby i jej zákazník sídli v inom štáte a pre využitie danej služby nie je potrebné, aby sa poskytovateľ alebo zákazník premiestnili za druhým subjektom (poskytovanie cestovných zájazdov, kedy si zákazník zakúpi zájazd od agenta v mieste svojho bydliska, ale predmetná služba sama o sebe predstavuje cestovanie).
35. V situáciách uvedených v bodoch a) a b) bude obrat geograficky určený miestom, kde dochádza k reálnemu poskytnutiu služby. V situácii podľa bodu c) je obrat geograficky určený miestom bydliska zákazníka, resp. miestom zakúpenia predmetnej služby.

VI. VÝPOČET OBRATU FINANČNÝCH A INÝCH INŠTITÚCIÍ

36. Usmernenie v tomto bode konkretizuje spôsob výpočtu obratu pre určité kategórie podnikateľov, a to vzhľadom na charakter nimi poskytovaných služieb a princípy účtovania. Medzi takýchto podnikateľov patria najmä finančné inštitúcie. Platí pritom rovnaká zásada ako je uvedená v bode 8 tohto usmernenia, t. j. obrat je určený z ich bežnej činnosti.
37. V prípade napríklad banky, pobočky zahraničnej banky, obchodníka s cennými papiermi, pobočky zahraničného obchodníka s cennými papiermi, správcovskej spoločnosti, pobočky zahraničnej správcovskej spoločnosti a podielového fondu je obratom súčet výnosov z úrokov a obdobných výnosov; výnosov z poplatkov a provízií; výnosov z cenných papierov, čistého zisku z finančných operácií; ostatných prevádzkových výnosov; finančnej pomoci.
38. Obratom poisťovne je súčet technického účtu k neživotnému poisteniu – predpísané poistné v hrubej výške; technického účtu k životnému poisteniu – predpísané poistné v hrubej výške; finančnej pomoci. Predpísané hrubé poistné predstavuje sumu prijatého poistného vrátane akéhokoľvek zaistného, ak poisťovňa poskytuje službu zaistenia.
39. Špecificky sa pristupuje k určeniu celkového obratu v prípade štátnych podnikov. V tomto prípade sa ako subjekty podľa § 8 ods. 2 zákona nezohľadňujú všetky spoločnosti, v ktorých má štát/štátom kontrolované spoločnosti podiel alebo práva podľa § 8 ods. 2 zákona. Vychádza sa z princípu rovnakého centra rozhodovania ohľadne strategických podnikateľských záležitostí. Ak napríklad je účastníkom koncentrácie na strane nadobúdateľa kontroly štátny podnik, vo vzťahu ku ktorému má rozhodovaciu právomoc určité ministerstvo, nebude sa do obratu tohto účastníka koncentrácie zarátať obrat štátnych podnikov, vo vzťahu ku ktorým patria rozhodovacie právomoci inému ministerstvu. Inak povedané, uvedené súvisí s nezávislosťou prijímania strategických rozhodnutí ohľadne daných štátnych podnikov.

VII. OSOBITNÉ SITUÁCIE V SÚVISLOSTI S VÝPOČTOM OBRATU

40. Podľa § 8 ods. 4 zákona sa dve alebo viac koncentrácií, ktoré sa uskutočnia do dvoch rokov medzi tými istými podnikateľmi a spoločne podliehajú kontrole PMÚ, považujú sa za jednu koncentráciu, ktorá vznikla v deň poslednej koncentrácie. Vyššie uvedené znamená, že napríklad ak by sa medzi tými istými podnikateľmi¹⁷ do dvoch rokov uskutočnili dve koncentrácie, z ktorých by prvá spĺňala notifikačné kritériá a druhá nie, potom by kontrole PMÚ podliehala ako prvá koncentrácia, tak aj druhá obsahujúca aj prvú koncentráciu (t. j. bolo by na tieto dve koncentrácie v čase vzniku druhej koncentrácie nahliadané ako by sa jednalo o jednu koncentráciu),¹⁸ a to za predpokladu, že by boli splnené notifikačné kritériá časovo identifikované vo vzťahu k vzniku druhej koncentrácie. Uvedené platí analogicky aj pre situáciu, kedy ani jedna z dvoch koncentrácií do dvoch rokov samostatne nepodlieha kontrole PMÚ, avšak spoločne áno a tiež pre situáciu, kedy časovo prvá koncentrácia notifikačné kritériá nespĺňa a druhá koncentrácia tieto spĺňa aj samostatne.

VIII. ZÁVER

Tento materiál nemá záväzné účinky. PMÚ však vyjadruje svoju vôľu postupovať v súlade s jeho obsahom. Konkrétny prípad si v závislosti od jeho špecifických okolností môže vyžiadať odchýlky od týchto všeobecných pravidiel.

PMÚ odporúča podnikateľom a ich právnym zástupcom, aby svoje transakcie, a teda aj identifikáciu, či sa jedná o koncentráciu podliehajúcu kontrole PMÚ podľa § 8 ods. 1 zákona, odkonzultovali s PMÚ v rámci prednotifikačných kontaktov.¹⁹

---

¹⁷ Je potrebné upriamiť pozornosť na znenie § 3 ods. 1 zákona, na základe ktorého za jedného podnikateľa je možno považovať aj viacero fyzických osôb alebo právnických osôb, ktoré sú prepojené na základe vzťahov kontroly alebo iných zmluvných, majetkových, personálnych alebo organizačných vzťahov.

¹⁸ Príkladom môže byť a situácia, kedy by koncentráciou podnikateľ X získal od podnikateľa Y výlučnú kontrolu nad podnikateľom Y1 a do dvoch rokov aj nad podnikateľom Y2 (obaja nadobúdaní podnikatelia Y1 aj Y2 boli výlučne kontrolovaní podnikateľom Y). Koncentrácia spočívajúca v získaní kontroly X nad Y1 by spĺňala notifikačné kritériá a koncentrácia spočívajúca v získaní kontroly X nad Y2 by nespĺňala notifikačné kritériá.

Prvú koncentráciu by podliehala kontrole PMÚ, avšak aj v prípade druhej by bolo potrebné zistiť, či podlieha kontrole PMÚ, keďže na tieto dve koncentrácie by sa nahliadalo ako na jednu koncentráciu, t. j. ako na získanie kontroly podnikateľa X nad podnikateľmi Y1 a Y2, obraty by sa z časového hľadiska zisťovali k dátumu vzniku koncentrácie spočívajúcej v získaní kontroly podnikateľa X nad podnikateľom Y2, pričom z hľadiska nadobúdaných podnikateľov by sa obrat podnikateľa Y1 a obrat podnikateľa Y2 spočítal.

¹⁹ Viď v tejto súvislosti dokument Usmernenie PMÚ SR o prednotifikačných kontaktoch v procese posudzovania koncentrácií, zverejnený na webovom sídle www.antimon.gov.sk.

